

Riihimäen kaupunki.txt

Vastaanottaja: Valtiovarainministerio VM
Aihe: VS: Riihimäen kaupunginhallituksen lausunto koskien
valtionosuusjärjestelmän
uudistamista vuonna 2015

-----Alkuperäinen viesti-----

Lähettäjä: Kuusi Susanna [mailto:Susanna.Kuusi@riihimaki.fi]
Lähetetty: 4. huhtikuuta 2014 12:50
Vastaanottaja: Valtiovarainministerio VM
Aihe: Riihimäen kaupunginhallituksen lausunto koskien valtionosuusjärjestelmän
uudistamista vuonna 2015

Lausunto on liitteenä.

Terveisin

Susanna Kuusi
toimistos sihteeri

Riihimäen kaupunki
Hallintokeskus/Viestintä
Kalevankatu 1, PL 125, 11101 Riihimäki
p. 019 758 4022, 050 500 1932
susanna.kuusi@riihimaki.fi

Twitter: @kotikaupunki
Pinterest: pinterest.com/riihimaki
www.riihimaki.fi

Kh:n ote § 130/31.3.2014 Valtionosuusjärjestelmän uudistaminen vuonna 2015

Khall. 7.1.2014 § 22

Valtiovarainministeriön Kunta- ja aluehallinto-osasto pyytää 17.12.2013 saapuneella kirjeellä kuntien mahdollisia kommentteja selvitysmies Arno Miettisen alustavasta ja Hallinnon ja aluekehityksen ministerityöryhmän käsittelemästä valtionosuusjärjestelmän uudistamisehdotuksesta 17.1.2014 mennessä.

Kunnille varataan mahdollisuus kommentoida valtionosuusuudistuksen laskentakriteereitä ja kuntakohtaisia koelaskelmia. Kommentit pyydetään toimittamaan sähköisesti. Selvitysmies toivoo kuntien kommentoivan alustavaa ehdotusta ja ottavan kantaa erityisesti ehdotuksen järjestelmän sisältöön, kriteereihin ja laskentaperusteisiin.

Selvitysmies tekee lopullisen ehdotuksensa valtionosuusjärjestelmän uudistamiseksi kuntakuulemisen jälkeen tammikuussa. Hallituksen esitys lähtee lausunnoille helmikuussa 2014. Eduskunnan käsittelyyn esitys toimitetaan huhtikuussa ja tavoitteena on, että eduskunta käsittelee esityksen kevätistuntokaudella 2014. Uusi valtionosuuslaki tulee voimaan 1.1.2015.

Lausuntopyyntö, jossa on esitetty uudistuksen pääperiaatteet ja laskentakriteerit on LIITTEENÄ.

Valtionosuusjärjestelmää uudistetaan osana kuntarakenneuudistusta. Uudistuksen tavoitteena on yksinkertaistaa ja selkeyttää järjestelmää sekä parantaa järjestelmän kannustavuutta. Järjestelmän tarkoituksena on taata peruspalvelujen järjestäminen koko maassa sekä tasata olosuhteista johtuvia eroja.

Nykyisessä valtionosuusjärjestelmän laskentamalli on vaikeaselkoinen ja sisältää useita kymmeniä kriteerejä. Uudistuksessa laskentamallia yksinkertaistetaan, kriteerejä vähennetään ja poistetaan päällekkäisyyksiä. Valtiovarainministeriön esitelmä, jossa esitetään sekä nykyisen että ehdotetun uuden järjestelmän pääpiirteet on OHEISENA.

Alustavan ehdotuksen mukaan valtionosuusuudistuksen kunnittaisessa muutoksessa käytetään vähintään viiden vuoden siirtymäaikaa, jonka aikana kuntakohtainen vuosimuutos rajoitetaan asukasta kohti. Ensimmäisenä vuonna vuosimuutos on 50 euroa/asukas ja toisena vuonna kokonaismuutos 100 euroa/asukas. Lopullisen siirtymäajan pituudesta päätetään kuntien kuulemisen jälkeen hallituksen esityksen yhteydessä.

Riihimäen kaupungille uudistuksen vaikutus on negatiivinen. Laskelmien mukaan valtionosuudet tulevat laskelmaan - 83 euroa/asukas eli yhteensä runsaat - 2,4 milj.euroa. Vuonna 2015 valtionosuudet laskisivat em. siirtymäaika säännön mukaisesti 1,4 milj.euroa ja vuonna 2016 muutos tulisi voimaan kokonaisuudessaan.

OHEISENA on laskelma, jossa on verrattu nykyisen ja uuden järjestelmän vaikutuksia Riihimäen kaupungin valtionosuuden määräytymisperusteisiin. Asiaa esitellään tarkemmin kokouksessa. LIITTEENÄ on luonnos valtiovarainministeriölle annettaviksi kommentteiksi.

(ay)

Ehdotus/KJ:

Kaupunginhallitus päättää antaa valtiovarainministeriölle valtionosuusuudistuksesta liitteenä olevat kommentit.

Päätös:
Ehdotus hyväksyttiin.

Khall. 130 §

Valtiovarainministeriö on LIITTEENÄ olevalla 4.2.2014 pyytänyt lausunnon selvitysmiehen luonnoksesta hallituksen esitykseksi valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta. Lausunnot pyydetään toimittamaan valtiovarainministeriölle viimeistään 4.4.2014 kello 16 mennessä.

Valtionosuuslaskelmat on edellisen lausuntokierroksen jälkeen päivitetty vuoden 2014 valtionosuusmäärien tasolle. Uusien laskelmien mukaan Riihimäen kaupungin valtionosuudet vähenevät 85 euroa/asukas eli va-
jaat 2,5 milj.euroa vuodessa.

OHEISENA on päivitetty yhteenveto uudistuksen vaikutuksesta Riihi-
mäen kaupungin valtionosuuksiin.

Valtionosuus uudistuksen esittelymateriaalia löytyy seuraavilta valtiova-
rainministeriön internet sivuilta:

http://www.vm.fi/vm/fi/03_tiedotteet_ja_puheet/01_tiedotteet/20140204Selvit/name.jsp / (selvitysmiehen luonnos hallituksen esi-
tykseksi valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta)

http://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/03_muut_aasiakirjat/20140204Valtio/name.jsp / (valtionosuusmuutokset kunnittain)

(ay)

Ehdotus/KJ:

Kaupunginhallitus päättää antaa valtiovarainministeriölle seuraavan
lausunnon:

Valtionosuusuudistus on tarpeellinen ja oikean suuntainen. Ehdotettu
uusi järjestelmä on nykyistä järjestelmää selkeämpi ja yksinkertaisempi.

Järjestelmää yksinkertaistetaan vähentämällä valtionosuuskriteerejä.
Jatkossa kriteereitä on kahdeksan, jotka ovat ikärakenne, sairastavuus,
työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristo ja
koulutustausta. Kriteerit ovat kuntien kannalta keskeisiä kriteerejä.

Kriteereistä merkittävimmät ovat ikärakenne ja sairastavuus. Näiden
kahden kriteerin painoarvo kriteereistä on yli 90 %. Ikärakenteen paino-
arvo laskee nykyisestä 82,3 %:sta 70,4 %:iin ja sairastavuuden painoar-
vo nousee 9,5 %:sta 24 %:iin. Kriteerit ja niiden painoarvot on määritelty
uusimpaan tutkimustietoon perustuen vastaamaan nykyistä järjestelmää
paremmin kunnille palvelujen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia.

Kriteerien lisäksi valtionosuuden määräytymisperusteena on kolme lisä-
osaa, jotka ovat syrjäisyys, Saamen kotiseutu ja työpaikkaomavarai-
suus. Työpaikkaomavaraisuus on uusi kriteeri, jonka painoarvon tulee
olla ehdotuksessa esitettyä korkeampi. Talousalueen keskustaajamien
ta vaaditaan erittäin merkittäviä panostuksia työpaikkojen vaatiman in-
frastruktuurin rakentamiseksi ja nämä panostukset hyödyttävät laajasti
koko talousaluetta. Keskustaajamien ympäristökuntien asukkaat hake-
vat keskustaajamien myös erikoispalvelut kuten kulttuuri- liikuntapal-
velut (uimahalli-, jäähalli, ym. palvelut), mutta eivät osallistu laisinkaan
palveluiden rahoittamiseen.

Verotulotasaus on muutettu siten, että sen merkitys hämärtyy. Verotulo-
tasaukseen on siirretty valtionosuusjärjestelmästä 700 milj.euroa. Siirto

järjestelmästä tulee hoitaa sellaisella tavalla, että todellinen maksettu tai saatu verotulotauk käy selkeästi esille.

Ylläpitäjämallista tulee luopua. Toisen asteen koulutuksen eriyttäminen muusta valtionosuusjärjestelmästä ei ole perusteltua. Ylläpitäjämallin vuoksi kuntien opetustoimen kustannuksista ja velvoitteista saa kuntien menoja tarkasteltaessa virheellisen kuvan eikä järjestelmän läpinäkyvyys siten toteudu. Kulttuuri- ja opetustoimen ns. muu rahoitus tulee kytkeä uudistukseen. Valtionosuusjärjestelmästä erillinen kulttuuri- ja opetustoimen rahoitusjärjestelmä hämärtää myös valtionosuusjärjestelmän kokonaisuutta.

Valtionosuusuudistus tulee voimaan vuoden 2015 alusta. Ehdotettu siirtymäaika on perusteltu, jotta kunnat voivat varautua tulopohjan muutokseen. Ottaen kuitenkin huomioon tulevat valtionosuusleikkaukset, tulee siirtymäaika pidentää.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku

LäheMPIä tietoja antaa

lausunto valtiovarainministeriölle 4.4.2014 kello 16.00 mennessä sähköpostilla osoitteeseen valtiovarainministerio@vm.fi, päätösote/talousjohtaja
ei muutoksenhakuoikeutta (KuntaL 91 §)
talousjohtaja Aila Ylioja, puh. 019 758 4070

